

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2009. május 11.

HORVÁT NYELV ÉS IRODALOM

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2009. május 11. 8:00

I. SZÖVEGÉRTÉS

Időtartam: 60 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

Vážne informacije

Zadatke možete riješiti po redoslijedu koji sami izaberete.

Svoje odgovore napišite nakon brižnog razmatranja, po mogućnosti bez ispravljanja!

Dajte nedvosmislene odgovore!

Pripazite na pravopis! Ako ste nesigurni, koristite pravopis!

Želimo vam puno uspjeha u radu!

Pročitajte pažljivo i odgovorite na pitanja!**Branko Pilaš: Ivana Brlić-Mažuranić**

Nalazim se u veselom društvu. Ovdje su uz mene Kosenka, Regoč, Hlapić, Gita, Neva Nevičica i još mnogo njih. Tko ste vi, veliki i mali, krupni i mršavi, ali svi dobri junaci?

Mi smo junaci iz knjiga Ivane Brlić-Mažuranić – veselo odgovori Kosenka.

Tko zna nešto reći o Ivani Brlić-Mažuranić?

Rođena je 18. travnja 1874. godine u Ogulinu – izgovori u dahu Gita. I još doda: - Potječe iz slavne hrvatske kuće Mažuranića.

Bravo Gita! Lijepo si to rekla. Pođimo dalje u spisateljčin život!

Živjela je u Zagrebu s djedom, hrvatskim banom Ivanom Mažuranićem – ponosno reče Neva Nevičica.

Kuc! Kuc! Tko je? Širom se otvoriše vrata, a na njima se pojavi slavna Ivana Brlić-Mažuranić. Svi se okupismo oko nje.

Dobro nam došla, draga naša Ivana – veselo je pozdravi Hlapić.

Recite nam, slavna književnice, zašto ste otputovali u Slavonski Brod.

Tamo sam se vjenčala s dr. Vatroslavom Brlićem. Imamo mnogo lijepe djece. Za njih i za svu djecu pisala sam priče. Tako ste i svi vi, moji junaci, nastali.

Bio sam u vašoj kući i sjedio uz veliki kamin. On je značajan za vaše priče. Pričajte nam!

I tada jednoga dana u našem velikom kaminu prasnu na vatri borova cjepanica, a iskrice kao roj zvjezdica izlete mi ususret. Padoše mi u taj tren na pamet «domaći». I tako onaj roj iskrica – zvjezdica bi uhvaćen, i to u *Šumi Striborovoj*. Nakon te priče nastadoše ostale, dakle i one su, kao i *Šuma Striborova*, izletjele kao iskre s ognjišta...

Želite li još nešto reći o sebi?

Svakako napišite da je prvi svjesni osjećaj koji je u roditeljskoj kući u meni nastao bila ljubav za hrvatsku domovinu.

Svoju bogatu radost teta Ivana uvijek je dijelila drugima. Voljela je ovaj svijet i ljude snagom koju ne možemo dokučiti.

(Izvor: Branko Pilaš: Sjaj hrvatske domovine, Zagreb, 1997.)

PITANJA

1. Gdje je rođena Ivana Brlić-Mažuranić, a gdje je rođen djed Ivan Mažuranić?

2 boda	
--------	--

2. Objasnite svojim riječima dolje navedene riječi!

kamin: _____

cjepanica: _____

dokučiti: _____

3 boda	
--------	--

3. Napišite naslov dječjeg romana Ivane Brlić-Mažuranić u kojem glavnu ulogu igraju Hlapić i Gita!

1 bod	
-------	--

4. Koje narodne/usmene priče poznajete? Navedite tri naslova po izboru!

3 boda	
--------	--

5. Postavite 5 pitanja spisateljici Ivani Brlić-Mažuranić koju su u svoje doba nazivali „hrvatskim Andersenom”! Pitanja postavite s gledišta današnje omladine!

5 bodova	
----------	--

6. Napišite u 4-5 rečenica koje su najvažnije razlike između narodne/usmene i umjetničke priče/bajke.

8 bodova	
----------	--

Pročitajte pažljivo i odgovorite na pitanja!

Marijana Balatinac: Spomen iz prošlosti

Nedavno je obradovala vijest Vršenđane, po kojoj je u tornju crkve, baš ispod križa, nađena kutijica iz 1881. godine u kojoj je bilo jedno pismo i nekoliko novčića iz tih godina.

Vršenska crkva Svetog Mihajla Arkandela sagrađena je početkom XVIII. stoljeća. Kamen temeljac postavljen je 1772. godine.

Iz nađenog pisma saznaje se da je crkva ponovo obnovljena 1881. godine kada je dobila novi toranj i novi križ. Dozvolu za početak radova dali su papa Leon XIII. i Franjo Josip I.

Zbog prekinutih radova tadašnji majstori nisu mogli naći kutijicu, a iako je toranj bio u lošem stanju, u kasnijim godinama izvršeni su samo manji popravci. Od osnivanja samostalne samouprave selo je dobilo više mogućnosti za razvijanje infrastrukture.

Prije nekoliko tjedana kada su majstori u popravcima stigli do vrha tornja, čekalo ih je iznenađenje. Baš ispod križa na dva je čavlića bila obješena kutijica.

Ladica je prenesena u samoupravu gdje su je u nazočnosti mjesnog bilježnika, čelnika i župnika otvorili.

U njoj je nađeno pomalo oštećeno pismo, ali je jako čitljivo, pisano je na latinskom. U dokumentu je navedeno tadašnje državno uređenje, tko je bio tadašnji kralj, papa, biskup i mjesni župnik.

U pismu su navedena imena članova čelništva, tako direktora škole, suca, zamjenika suca i zakletnika, a navedena su i imena onih koji su sudjelovali u obnovi crkve.

(Zornica, Kuginj, 1993.)

PITANJA

1. Na kojem je jeziku pisano pismo koje je nađeno u vršenskoj crkvi u kutijici ispod križa?

1 bod	
-------	--

2. Čija su imena navedena u starom pismu vršenske crkve? Navedite četiri tada tipična zanimanja u spomenutom selu!

4 boda	
--------	--

3. Koje je godine smještena kutijica u crkvu? Koji je papa dao dozvolu za obnovu crkve?

2 boda	
--------	--

4. U kojem je stoljeću građena crkva u Vršendi?

1 bod	
-------	--

Ukupno:	30 bodova
---------	-----------

	maximális pontszám	elért pontszám
I. Szövegértés	30	

javító tanár

Dátum:

	elért pontszám	programba beírt pontszám
I. Szövegértés		

javító tanár

jegyző

Dátum:

Dátum:

Megjegyzések:

1. Ha a vizsgázó a II. írásbeli összetevő megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad!
2. Ha a vizsga az I. összetevő teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a II. összetevővel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő!

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2009. május 11.

HORVÁT NYELV ÉS IRODALOM

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2009. május 11. 8:00

II. SZÖVEGALKOTÁS

Időtartam: 180 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

Vážne informácie

Izaberite i riješite jedan zadatak! Ukoliko ipak tijekom rada započnete rješavati i jedan drugi zadatak, onaj prvi prekrižite!

Pri razlaganju imajte u vidu zadane kriterije!

Hrabro formulirajte svoje samostalno mišljenje te navedite i svoje spoznaje!

Svoj sastavak brižno uredite, ukoliko ste nesigurni, pravopis provjerite pomoću rječnika!

Možete raditi i skice, ali pripazite da su one odvojene od sastavka.

Vaš odgovor neka sadrži najmanje 500 riječi.

Obrazlaganje/Argumentacija

„Ne čupaj i ne uništavaj biljke, ni zakonski zaštićene a ni nezaštićene! Ne trgaj grane i ne oštećuj koru stabala! Nemoj ometati i plašiti životinje, remetiti mir nepotrebnim vikanjem ili bukom, bacanjem kamenja ili na druge načine! Poštuj mir planinske prirode!

Svoje smeće sa sobom odnesi u dolinu, čak i ako postoji koš za smeće, jer ga obično nitko ne prazni ili ga prazni u obližnjoj šumi!

Na svakom izletu učini barem jednu sitnicu za prirodu! Pokupi odbačenu kutiju, bocu ili limenku sa staze!”

(Hrvatski planinarski savez, 2005.)

Pročitajte tri pravila eko-zapovijedi Hrvatskog planinarskog saveza! U tekstu ćete otkriti što svatko može činiti, kako se mora ponašati kada ide na izlet u planine. Što mislite o ovoj temi? Komentirajte gore navedene rečenice! Kako se vi ponašate u prirodi, što rade vaši prijatelji/prijateljice u sličnim situacijama? Upozoravate li ostale kada vidite da oštećuju okoliš? Jeste li uključeni u ekološke akcije kao npr. skupljanje otpada? Svoje mišljenje za ili protiv takvog odnosa prema prirodi iznesite jasnim i pouzdanim argumentima! U svom izlaganju možete citirati i književnike. Dajte naslov svom sastavu! (Opseg: najmanje 500 riječi.)

ILI

Analiza jednog umjetničkog djela

Vladimir Vidrić je pjesnik hrvatske moderne. Vidrić je vizualan pjesnik, njegova poezija povezuje više sfere duhovnosti s ovozemaljskim problemima. Analizirajte motiv lovora u Vidrićevoj pjesmi „Lovoru”, pogledajte, kako se mijenja značenje tog motiva u povijesti! Koja stilska sredstva potpomažu razvoj teme? Kakav je ritam pjesme? (Opseg: najmanje 500 riječi.)

Vladimir Vidrić: Lovoru

Znaš li lovor, cvijeće žuto-bijelo,
Štono kiti Sparćaninu čelo,
Što Rimljana praćaše u boj!

Slava znači njegova kita svaka,
To je znamen starijih junaka,
To nek bude, brate, znamen tvoj!

Našim kraljem vjenčavaše glavu,
Našu i sad još raznosi slavu,
Naše bojne pjesme prati poj!

Nek nas dakle, braćo, lovor vodi:
K boljoj sreći i slobodi.
Nek nas uči ljubiti narod svoj!
(1889)

ILI**Komparativna analiza**

Usporedite dva ulomka iz razdoblja hrvatskog narodnog preporoda! Dimitrija Demeter i Ivan Mažuranić su istaknute ličnosti hrvatskog romantizma. U prvom ulomku govori poglavica ilirske vojske, u drugom svećenik govori junacima. Koje su sličnosti i razlike u obradi domoljubne tematike? Osvrnite se i na oblik, ritam dolje navedenih ulomaka! (Opseg: najmanje 500 riječi.)

Dimitrija Demeter: Ulomak iz drame „Teuta”*Srdovlad*

Ja se Rima malo bojim, družu;
Nesloga je, što me plaši jedna,
Nikad sito koristoljublje je,
Što mi sile, što mi dušu kida.
Nije tuđa, nego naša ruka,
Koja nama u utrobi bjesni;
Ne sloboda, - blago, sjajnost, raskoš,
To je samo, za čim hlepe, ginu
Vrijednih djedah nevrijedni unuci.
Tuđin dođe, da požanje ono,
Što od nekad kod nas već posija.
Mi smo rob postali mu veće,
Među nami od kad se udomi
Tuđa raskoš, poharan običaj.
Što je tijelo, gdje ne ima duha?
Duh je tuđi! Nema nam spasenja!
Dobro došla zato slatka rano!

Ivan Mažuranić: Ulomak iz spjeva „Smrt Smail-age Čengića”

Praha imaš; olova ti dosti;
Desnica je jaka u junaka;
Ispod veda oko sokolovo;
U prsijeh vruće srce kuca;
Vjera 'e tvrda, njom okrenut nećeš;
Pobratima, pobratim te pazi;
Vjerna muža grli žena vjerna;
Dar ti djelom plemenita pjesma;
Gvožđa l' trebaš? Ture ti ga nosi:
Eto svega što ti srce prosi!

Al' nadasve što krš ovu kiti
Krst je časni što se nad njom visi.

On je što ve u nevolji jači;
On milostiv što ve nebom štiti.

Ah, da vide svijeta puci ostali
Iz nizina, otkud vida nema,
Krst ov slavni, nepobijeđen igda,
Vrh Lovćena što se k nebu diže:
Pa da znadu kako nemam turska,
Grdnijem ždrijelom progutat ga radeć,
O te krši zub svoj zaman krši;
Ne bi tromе prekrstili ruke,
Dok vi za krst podnosite muke,
Nit' bi zato barbarim ve zvali,
Što vi mroste dok su oni spali!

		maximális pontszám	elért pontszám
I. Szövegértés		30	
II. Szövegalkotás	tartalmi minőség	30	
	szerkezet, felépítés	10	
	nyelvi minőség	30	
Az írásbeli vizsgarész pontszáma		100	

javító tanár

Dátum:

		elért pontszám	programba beírt pontszám
I. Szövegértés			
II. Szövegalkotás	tartalmi minőség		
	szerkezet, felépítés		
	nyelvi minőség		

javító tanár

jegyző

Dátum:

Dátum: